

Informasjon til media.

Tanaavtalen i Stortinget 28.3.17 – men svært graverende mangler.

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) er glad for at flertallet i energi- og miljøkomiteen anbefaler at det settes i gang nye forhandlinger om tanaavtalen. Dessverre viser det seg at mindretallet i komiteen, som går god for avtalen, representerer stortingsflertallet, pga. at Venstre og Kristelig folkeparti støtter regjeringens opplegg.

Det vil si at stortingsflertallet aksepterer at TF (og Sametinget) ble satt utenfor innflytelse når det gjelder tilblivelsen av avtaleverkets mest sentrale dokument – selve overenskomsten/konvensjonen – og at man går god for usannheter om TFs påståtte medvirkning, jf. proposisjonen fra regjeringen: *I november 2015 valgte Tanavassdragets fiskeforvaltning nye medlemmer til å representere seg i forhandlingene* (s. 22).

Det fantes imidlertid ingen forhandlingsdelegasjon i november 2015. Den ble oppløst 2.11.15, og forhandlingene erklært for avslutta, to dager etter at den nye TF-ledelsen var valgt for en ny funksjonsperiode. På det tidspunkt forelå det kun et utkast til konvensjon, og vi kom aldri med i noen som helst forhandlinger om denne. For sikkerhets skyld ble de avsluttende forhandlingene, våren 2016, ført i all hemmelighet mellom norske og finske embetsmenn. Vi beklager derfor at stortingsflertallet legger opp til å gjøre vedtak som er i strid med de faktiske forhold.

TFs målsetting er at forvaltningen av vassdraget skal bidra til at folk langs hele vassdraget skal ha glede av lakseressursen. Nedskalering av fiskeintensiteten må likevel ta hensyn til at lokalbefolkningen er rettighetshavere mens tilreisende ikke er det. Derfor tviler vi på legaliteten i at de tradisjonelle garnfiskerne er de som må ta de mest dramatiske kuttene, mens turistfisket slipper mye billigere.

Den statlige forvaltningen av Tanavassdraget har vært en skandale gjennom de siste 40 år. I løpet av perioden fra midten av 1970-tallet frem til i dag er det solgt godt over 1 million døgnkort på riksgrensestrekningen. Turistfangsten der er på minst én million kilo laks i samme periode. Antallet turistfiskere og uttak av laks har vært helt uten begrensninger, og er den eneste menneskestyrte beskatning av tanalaksen som har hatt en formidabel og ukontrollert økning i perioden.

Til sammenlikning har statene kuttet rettighetshavernes fiske med 25 prosent, og garnfiskerne har selv siden begynnelsen av 1980-tallet redusert sitt fiske med om lag 70 prosent. Dette er fullstendig oversett når det gjelder fordelingen av kutt i den nye avtalen.

Der innføres det til alt overmål en ny rettighetskategori i fiskereglene – *ikke fast-bosatte personer med eiendom og fiskerett på finsk side*. Det vil si sør-finske hytteeiere. I prop. 54 S heter det at disse *i all hovedsak blir behandlet som andre turistfiskere*. Bl.a. må ikke-fastboende med fiskerett *løse døgnfiskekort for tilreisende fiskere for å kunne fiske i vassdraget*. Det opplyses korrekt at disse ikke behøver lokal roer, men at *ut over dette stilles*

altså ikke-fastboende rettighetshavere likt med andre tilreisende fiskere (s. 21), et utsagn som ikke stemmer.

Her holder man nemlig tilbake helt vesentlige opplysninger: De sør-finske hytteeierne behøver absolutt ikke å kjøpe vanlig døgnfiskekort for tilreisende. På finsk side skal de kun betale en symbolsk avgift (10 Euro), og fiske gratis på norsk side av midtstrømslinjen i vassdraget. Det er avsatt hele 1830 døgnfiskekort for fiske fra båt til denne gruppa. Dvs. 5490 stangdøgn, ved bruk av 3 stenger pr. båt. Det opplyses heller ikke om at de kan registrere egne båter. Dvs. en økning på opptil flere hundre slike, og at de kan også leie ut båtene og ro for andre turister – til meget stor skade for lokalt næringsliv på finsk side.

For norsk side betyr dette at det legges opp til en reell konfiskering av deler av vår fiskerett - for å tilfredsstille finsk eiendomslovgivning. Vi kan ikke gjøre noe med nabolandets eiendomslovgivning. Derfor gjelder de finske hytteeierne angivelige fiskerett fra finsk bredd til midtstrømslinjen, og ikke en tomme over.

Kan Stortinget virkelig godta at vår fiskerett konfiskeres på grunn av finsk eiendomslovgivning, og det t.o.m. på en slik måte at det er direkte i strid med målsettingen om å redusere fisket i vassdraget? Det vil være ille hvis sentralmyndighetenes agering fører til at man lokalt må ty til rettsvesenet for ikke å bli helt overkjørt.

Vi har tidligere innklaget behandlingen av tanaavtalen til Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité. Det samme har Tana kommune. Etter den fremlagte proposisjonen fra regjeringen er det ingen grunn til å trekke klagen.

Steinar Pedersen, leder, Tanavassdragets fiskeforvaltning. Deatnu/Tana,
26.03.17. Tlf: 95207534